

ning til Bogsamlingssagens Udvidelse i de enkelte Egne i Landet. Det er derpaa, at denne Sag beror, at der kan komme i dens Tjeneste vel uddannede, interesserede, dygtige Personer, som kan bearbejde hver sin Kreds. I disse Centraler bliver der tilstrækkeligt Arbejde for en Bibliotekar. Det er den store Fordel ved de mange Centraler med deres Forbindelser med Folkebogsamlingerne omkring i Sognene fremfor en stor Central i Aarhus. Naturligvis kunde man tænke sig, at der ved Siden af Statsbiblioteket i Aarhus blev bygget et stort Bibliotek. Et saadant maatte der nemlig i Virkeligheden til; hvis denne Opgave skal tages op, for at kunne forestaa den store Administration med Udsendelse af Litteratur til alle de forskellige Bogsamlinger. Ved Bibliotekarerne omkring ved de enkelte Centraler vil man opnaa noget ganske anderledes frugtbart end ved at koncentrere det hele i Aarhus. Hermed være ingenlunde sagt, at Aarhus Bibliotek ikke skulde have en stor og betydningsfuld Virksomhed i Forbindelse med vore Folkebogsamlinger. Hvis Aarhus Bibliotek fik sine indre Forhold i Orden, fik taget frem alle de Bøger, der ligger i Pakkerne, og fik sine Bøger ordnede, saa det vidste, hvad det havde, kunde det træde til og sende om til de enkelte Centraler den oplysende Litteratur, som de mindre Biblioteker ikke kan anskaffe, og derved vil Niveauet af det Læsestof, der kan bydes læsedygtige og læselystne Mennesker i vort Land, hæves.

Jeg haaber med disse Bemærkninger at have redegjort for Ministeriets Stilling til de rejste Spørgsmaal vedrørende Statsbiblioteket i Aarhus og Folkebogsamlingerne og vil slutte med at udtale det Ønske, at den Bevægelse, der har været, maa kunne give et Stød til en god Udvikling i Bibliotekssagen i Stedet for at munde ud i personlige Angreb til forskellige Sider. Maa jeg i saa Henseende nævne Vejle Bogsamling, som er blevet nævnt et Par Gange under Forhandlingerne. Den er slaaet ind paa et Spor, der forekommer mig efterfølgelsesværdigt, idet denne Central, der har et udmærket Bibliotek og en god Læsestue, har indledet den Forbindelse med Biblioteket i Aarhus, at den herfra kan faa den Litteratur, som den ikke selv

kan tilbyde. Det er ikke min Sag at staa her og være Profet for kommende Tider, men hvis jeg skulde udtale, hvad jeg ønsker vedrørende denne Sag, saa er det, at Aarhus Bibliotek en Gang, naar alle de mange Centraler er kommet til Stæde, baarne frem af det stedlige Initiativ og af de stedlige Interesser, maa kunne bruge sin rige Bogbestand saaledes, at man Landet over faar Gavn af denne Institution, og at de store Forventninger, hvormed den blev hilst, kan indfris, omend paa en anden Maade, end Folk maaske undertiden har tænkt sig. I Finansudvalget, hvor jeg forventer, at denne Sag vil blive behandlet, vil jeg tillade mig, hvis Lejlighed gives dertil, at fremsætte et Forslag til en nærmere Ordning vedrørende de Centraler, jeg har omtalt.

Jeg skal hermed afslutte mine Bemærkninger om Bibliotekssagen og vende mig til Spørgsmaalet om de forenede højere Almenskoler i København. Det er de ærede Medlemmer fra Hornslet (Povlsen) og for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff), der særlig har rettet Spørgsmaal desangaaende til mig. Jeg vil minde det høje Ting om, at de forenede Skoler er en selvstændig Institution. I 1900 blev der afgivet en Kommissionsbetænkning angaaende hele denne Sags Ordning, og i denne Betænkning, som er omtalt her i Rigsdagen, og hvorom der er sagt, at Ministeriet i det væsentlige kan tiltræde den, hedder det, at disse Skoler staa under Statens Kontrol, men det er nærmere præciseret, hvori denne bestaar. Naturligvis staa disse Skoler som alle andre eksamensberettigede Skoler i høj Grad under Statens Kontrol; Staten følger disse Skolers Virksomhed ganske, som den følger andre eksamensberettigede Skolers Virksomhed. Kontrollen vedrører endvidere følgende Punkter: Ministeriet skal paase, at der aarlig til det indsendes et revideret Regnskab; Ministeriet skal ved Vakancer i Bestyrerpladserne vælge nye Bestyrere mellem 3 af Skolerne indstillede; Ministeriet skal træffe Afgørelsen, hvis Skolernes Direktion foreslaar en Bestyrer afskediget; og endelig skal Ministeriet approbere Oprettelsen eller Optagelsen af nye Skoler i Institutionen eller Nedlægelsen af bestaaende Skoler. Naar disse